

Insektshotell (i ordets rätta bemärkelse) i Gnesta

Många kommuner har de senaste åren börjat satsa alltmer på den biologiska mångfalden för de allra minsta kommuninnevärnarna. Blomsterängar med nektarrika växter har anlagts. Gräsytor klipps mer sällan, för att skapa en ängsliknande yta istället för ”gröna öknar”. Även andra åtgärder, som inte i första hand görs för att gynna insekter, kan få oväntat hög effekt på den urbana mångfalden. För några år sedan anlade jag, med stöd av LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt), en damm vars syfte var att rena dagvatten från ett nybyggt bostadsområde. Det dröjde inte länge innan de första skraddarna och vattenväxterna började etablera sig. Året efter var det full fart på trollsländor av flera arter och nu 2021, tre år senare, kunde Andreas Grabs ”gå loss” och hitta en mängd spännande vattenlevande arter. Förutom en damm för dagvattenrening har vi nu fått ett utmärkt tätortsnära exkursionsområde som vi tänker utnyttja för kommande publika vattendragsvandringar i Trosa-åns vattenvårdsförbunds regi. Ger man bara naturen, och då i synnerhet insekterna, ett lillfinger så tar de hela handen om förutsättningarna är de rätta.

Men det skulle handla om insektshotell. I Gnesta kommun, liksom i andra kommuner, har vi verksamheter för personer med olika former av funktionsned-

sättningar. Hösten 2019 satt jag med Peter Jansson som jobbar på Åsbackas dagliga verksamhet. De hade tidigare snickrat fågelholkar och lite annat smått men jag kastade fram idén om att de skulle kunna bygga något större, som ett insektshotell. Peter nappade på idén och en tid efteråt frågade han om jag ville komma och titta på bygget av Gnesta bryggeri? Stort frågetecken. Gnesta bryggeri är en av Gnestas kulturbyggnader, uppförd i början av 1900-talet. Gnesta-ölet blev förresten mycket omtalat då de hade problem med att hålla procenthalten. Tydligt blev ölet betydligt starkare än vad som stod på etiketten. Ryktet om detta spreds och det sägs att det ledde till en viss inflyttning av särskilt törstiga personer som ville ha nära till källan. Öl var på den tiden lokalproducerat i de då många bryggerierna som fanns och ville man vara säker på tillgång till Gnesta-ölet var det säkrast att vara bosatt på plats.

- Efter denna kulturutveckling åter till insekterna. När jag kom in i dagliga verksamhetens verkstad möttes jag av en rimligt skalenlig modell av bryggeriet byggt på en lastpall. I fönstergluggarna fanns ihåliga rör, trä med borrarade hål och även gluggar med kottar. Bygget överträffade mina vildaste förväntningar. Riktigt roligt var också att se de som jobbat med bygget.

Gnesta bryggeri.

Det var stor entusiasm och en arbetsinsats efter vars och ens förmåga. Några kunde snickra, andra måla och några trava in rör i kassetter. Peter och hans gäng hade fått blodad tand och innan våren hade också en modell av Södertuna slott tillverkats. Så i juni 2020 var det stor invigning med kommunalråd, press och givetvis ett stort gäng glada byggare.

Vintern 20/21 har byggandet fortsatt och vi har nu även modeller av Gnesta vattentorn och Stora Hotellet (känt från filmen "Män som hatar kvinnor"). Vintern ägnades också till en viss modifiering av de tidigare hotellen. Flera av de ihåliga pinnarna hade för grov diameter.

Sammanfattningsvis kan sägas att Gnestas insekshotell är mycket av en inspirationskälla för de boende i sam-

hället att själva bygga eller köpa hotell till sina trädgårdar. Vi har strävat efter att placera hotellen väl synliga för att skapa intresse och kanske inte alltid helt optimalt för insekterna även om de fungerar som de ska. Sist kan sägas att det har varit roligt att arbeta med "byggarna" som upplevt att de gjort något meningsfullt (vilket de också har). Det kanske inte alltid är lätt att hitta på aktiviteter för den gruppen med funktionsnedsättningar men byggandet har varit positivt. Tilläggs kan att de även har byggt och sålt mindre hotell för hemmabruk.

Bertil Karlsson
Miljöstrateg/kommunekolog

Stora Hotellet Gnesta.

Södertuna slott.

fauna & flora

Sveriges ledande tidskrift om arter

Ge bort
som gåva!

Lättläst
Vetenskaplig
Underhållande
Prenumerera nu!

faunaochflora.se

Foto: Tomas Lundquist